

ДЕРЖГЕОКАДАСТР

Головне управління Держгеокадастру у Вінницькій області

вул. Келецька, 63, м. Вінниця, 21027, тел./факс (0432) 55-15-60, E-mail: vinnytsia@land.gov.ua
Код ЄДРПОУ 39767547

19.09.2023 ПІ-137/0-123/0/63-23

Щербатій Н.М.

електронна адреса: foi+request-117390-132eaf84@dostup.prawda.com.ua

Щодо надання інформації

13.09.2023 Вінницькою обласною військовою адміністрацією відповідно до частини 3 статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації» надіслано Головному управлінню за належністю Ваш запит на інформацію від 11.09.2023, щодо порядку передачі у приватну власність земель державної та комунальної власності.

За результатами розгляду Вашого запиту, Головне управління Держгеокадастру у Вінницькій області в межах компетенції повідомляє наступне.

Згідно із ст. 3 Земельного кодексу України, земельні відносини регулюються Конституцією України, цим Кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Відповідно до ст. 18 ЗК України до земель України належать усі землі в межах її території, в тому числі острови та землі, зайняті водними об'єктами, які за основним цільовим призначенням поділяються на категорії. Категорії земель України мають особливий правовий режим.

Конкретні категорії земель визначені частиною першою статті 19 ЗК України, до яких належать, зокрема, землі сільськогосподарського призначення.

Згідно з ч. 1 ст. 22 ЗК України землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей.

В силу положень п. "а" ч. 3 ст. 22 ЗК України землі сільськогосподарського призначення передаються громадянам у власність та надаються у користування для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби, ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Як визначено пунктом "б" частини першої статті 81 ЗК України, громадяни України набувають права власності на земельні ділянки на

підставі, зокрема, безоплатної передачі із земель державної і комунальної власності.

Отже, законом передбачено право громадян України на безоплатне набуття у власність земельних ділянок для ведення особистого селянського господарства із земель державної та комунальної власності сільськогосподарського призначення.

Водночас порядок набуття такого права регламентований главою 19 Розділу IV Земельного кодексу України.

Відповідно до ч. 1-4 ст. 116 ЗК України громадяни та юридичні особи набувають права власності та права користування земельними ділянками із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень, визначених цим Кодексом або за результатами аукціону.

Набуття права на землю громадянами та юридичними особами здійснюється шляхом передачі земельних ділянок у власність або надання їх у користування.

Безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян провадиться у разі:

а) приватизації земельних ділянок, які перебувають у користуванні громадян;

б) одержання земельних ділянок внаслідок приватизації державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій;

в) одержання земельних ділянок із земель державної і комунальної власності в межах норм безоплатної приватизації, визначених цим Кодексом.

Передача земельних ділянок безоплатно у власність громадян у межах норм, визначених цим Кодексом, провадиться один раз по кожному виду використання.

Згідно з ч. 4 ст. 122 ЗК України центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин та його територіальні органи передають земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності, крім випадків, визначених частиною восьмою цієї статті, у власність або у користування для всіх потреб.

Щодо порядку безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами, то такий визначається положеннями статті 118 ЗК України.

Так, частиною шостою цієї статті передбачено, що громадяни, зацікавлені в одержанні безоплатно у власність земельної ділянки із земель державної або комунальної власності для ведення фермерського господарства, ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів у межах норм безоплатної

приватизації, подають клопотання до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу. У клопотанні зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки, погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб) та документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність освіти, здобутої в аграрному навчальному закладі (у разі надання земельної ділянки для ведення фермерського господарства). У разі якщо земельна ділянка державної власності розташована за межами населених пунктів і не входить до складу певного району, заява подається до Ради міністрів Автономної Республіки Крим. Верховній Раді Автономної Республіки Крим, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування, які передають земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, забороняється вимагати додаткові матеріали та документи, не передбачені цією статтею.

Відповідно до ч. 7 ст. 118 ЗК України орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, розглядає клопотання у місячний строк і дає дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або надає мотивовану відмову у його наданні. Підставою відмови у наданні такого дозволу може бути лише невідповідність місця розташування об'єкта вимогам законів, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць, проектів землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, затверджених у встановленому законом порядку.

Згідно з правовою позицією, наведеною у постанові Верховного Суду від 16.05.2019 у справі № 826/765/17, дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки із земель державної чи комунальної власності на підставі статті 118 ЗК України може бути надано лише на вільну земельну ділянку.

Крім того, Верховний Суд у постановках від 17.12.2018 у справі № 509/4156/15-а та від 06.06.2019 у справі № 804/4435/16 дійшов висновку, що недодержання вимог щодо змісту клопотання, ненадання погодження землекористувача, якщо бажана земельна ділянка не є вільною, може бути

самостійною підставою для відмови у наданні дозволу на розроблення проекту землеустрою.

Отже, Верховний Суд акцентує увагу на тому, що клопотання про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою та додатки до нього мають бути належним чином оформленими. Ненадання належним чином оформлених графічних матеріалів, так само як і погодження землекористувача, якщо бажана земельна ділянка не є вільною, може бути самостійною підставою для відмови у наданні дозволу на розроблення проекту землеустрою.

Також, варто зазначити, що відповідно до положень статті 20 Закону України «Про Державний земельний кадастр» відомості Державного земельного кадастру є офіційними.

Внесення до Державного земельного кадастру передбачених цим Законом відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру є обов'язковим.

Згідно з ч. 1, 2 ст. 152 ЗК України держава забезпечує громадянам та юридичним особам рівні умови захисту прав власності на землю.

Власник земельної ділянки або землекористувач може вимагати усунення будь-яких порушень його прав на землю, навіть якщо ці порушення не пов'язані з позбавленням права володіння земельною ділянкою, і відшкодування завданих збитків.

Що стосується надання інформації про авторів, назви, реєстраційні номери та дати реєстрації, джерела інтернет-оприлюднення усіх релевантних приписів права, які передбачають порядок передачі земельних ділянок державної та комунальної власності у приватну власність, повідомляємо наступне.

Порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом України «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI (далі - Закон № 2939-VI), та інформації, що становить суспільний інтерес, визначено цим Законом.

Відповідно до статті 1 Закону № 2939-VI публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

За приписами статті 2 Закону № 2939-VI метою цього Закону є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації. Цей Закон не поширюється на відносини щодо отримання інформації суб'єктами владних повноважень при здійсненні ними своїх

функцій, а також на відносини у сфері звернень громадян, які регулюються спеціальним законом.

Відповідно до частини першої статті 22 Закону № 2939-VI розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту в таких випадках:

1) розпорядник інформації не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит;

2) інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом відповідно до частини другої статті 6 цього Закону;

3) особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила передбачені статтею 21 цього Закону фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком;

4) не дотримано вимог до запиту на інформацію, передбачених частиною п'ятою статті 19 цього Закону.

Рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або суду (частина перша статті 23 Закону № 2939-VI).

Аналізуючи наведені положення Закону № 2939-VI у контексті Вашого запиту, насамперед слід зауважити, що розпорядник публічної інформації може (і має своїм обов'язком) надати тільки ту публічну інформацію, яку він, з огляду на свій правовий статус, створив та яка певним чином задокументована/відображена на матеріальних носіях інформації і якою він (розпорядник) володіє.

Тобто розпорядник може надати ту інформацію, яка вже існує і заздалегідь зафіксована на будь-яких носіях. Вжиття заходів для того, щоб створити інформацію, якої у володінні розпорядника немає, але щодо якої подано інформаційний запит, не охоплюється поняттям доступу до публічної інформації, а тому не покладає на розпорядника (додаткових) зобов'язань та/або відповідальності за надання/ненадання запитувачу такої інформації (постанова Великої Палати Верховного Суду від 25 червня 2019 року у справі № 9901/925/18).

Отже, визначальною ознакою публічної інформації є те, що вона по своїй суті є заздалегідь готовим зафіксованим на певному носії продуктом. Отримувати або створювати такий продукт може виключно суб'єкт владних повноважень у процесі здійснення ним своїх владних управлінських функцій.

Натомість, надання інформації про авторів, назви, реєстраційні номери та дати реєстрації, джерела інтернет-оприлюднення усіх релевантних приписів права, які передбачають порядок отримання земельної ділянки ділянки державної та комунальної власності, потребує проведення додаткового опрацювання та пошуку інформації. Оскільки, у даному запиті визначено критерій, за яким Головне управління повинне зібрати інформацію, тобто створити нову інформації на цей запит.

Не є інформаційним запитом звернення, для відповіді на яке необхідно створити інформацію, крім випадків, коли розпорядник інформації не володіє запитуваною інформацією, але зобов'язаний нею володіти (пункт 1 частини першої статті 22 Закону України № 2939-VI).

Окрім того, відповідно рішення Великої палати Європейського суду з прав людини у рішенні від 8 листопада 2016 року у справі «Magyar Helsinki Bizottsag v. Hungary» (заява №18030/11) вказано, що надання інформації не повинно накладати на державні органи надмірного тягаря зі збирання та обробки даних.

Заступник начальника-начальник
Управління надання адміністративних
послуг

Роман ПЛУГОВИЙ